

Դ Ի Տ Ա Կ

Բ Ի Ի Զ Ա Ն Դ Ե Ա Ն

Դ Ե Ն Դ Ի Ո Յ

Ը Ն Կ Ե Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ա Բ Ը Ա Բ Ո Ւ Ն Ե Ա Յ

1 8 1 3.

1. 2. 3. 4. 5. Մ Ա Բ Տ.

Ա Մ Ե Բ Ի Գ Ա Յ Ի

Մ Ի ա ճ ե ա լ Ն ա հ ա ն ք ն ք :

Վ ա հ ի ն ք ն . 8 (3 ա ն լ ա ք ն :

ց ու ջ ն Ն ր Ե ռ ք ն մ է ջ , ա ս ո ռ հ ր ա մ ա յ օ
ղ Ե տ ր ա ռ ը լ ա յ ի ա փ ա ա ա ն Մ ա ա ի ո ռ :
Մ ե ղ ք ա ղ ա ղ ա յ ն ք ու ճ ն ս ր ո ռ հ ա ղ ք ա մ ը
ը ն կ ե ք Ե մ ա ռ ն է լ ը լ ա ղ ու :

(Օ ռ ա գ ր . փ ա լ ի լ ա :)

Ի Ն Կ Ի Լ Գ Ի Ռ Ո Ա :

Լ Ե ա ռ . 20 փ ա ղ ք ն ք :

Պ ա ռ ո ճ ի ա մ ա տ յ ի ղ ա ա ա ջ ա ղ ք ն ք որ
խ ն գ ր ն ն ա լ ք ու լ թ է ն ա ն ա մ լ ն մ ա ղ
ղ ի ն ք ու ճ ն ց ա ն ի ղ , որ ա ղ Մ Ի ա ճ ե ա լ Ն ա
հ ա ն ք ն ք ու ճ ն ծ ա ա ղ ա ղ լ թ է ղ մ է ջ ն ե ն , ս ր
պ է ա ղ ք Գ ա ղ ծ ա ղ ա ղ ն ք ու ճ Ա ա լ ա ն ի ն ք ն ու
թ է ղ ա ա ղ ձ ք ն ա ն մ ա ղ ա ղ ի ն ք :

Ա մ ա ա 2 ի ն , Ն է ղ Ե ռ ք ն ք ա ղ ա ղ ա ղ ի
ք ը մ է ղ փ ա ա ա ա ղ ղ ա ղ ի ն ք , ը ղ ն , Մ Ե
ն ա , Ն ա հ ա ն ք ն ը ա ղ ո ճ ի ա ղ ա մ լ ն ք ա ղ մ ա ա
ն է ղ ն ք ու ճ : Ա ա հ ա ն ք ն մ է ջ ա ն ա ն ի ի ա
ա ա ղ ղ ա ղ ի ն ք ք ա ն : ս ր հ ր ց ա ղ ն ն ի ղ ն ի ղ
հ ա
մ ա ա ա ա Ո լ լ ի ա մ ա ա ի ի ա ա ա ա ա ա ա ա ա
ա ա ի ղ :

Ա ա ա ը ը ա ա ծ ն ա ա ը որ ն ր Ե ռ ք ը ի ղ :

Վ ա
ա
ն ք ու ճ ը ը ղ լ ի ն : Ա մ լ ն օ ղ հ ր ց ա ղ ն լ թ է
մ ե ղ ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա
Ե մ ե ղ ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա

Ե ղ ն ի ց ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա
ի ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա
ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա
մ է ջ , ծ ա ղ ա մ է ջ ծ ա ծ ի ա ծ ծ ա յ ի
մ ը , լ ա ա ղ ի մ ը ղ ա ղ ն ք կ ա ա կ ա ա ղ ղ ի
ք ա ղ մ է ջ մ ա ղ ա ղ ի ն ք ա մ լ ն ք ա ա ա ա
ա ա ղ ն :

(Գ ա ղ լ ի ղ ք ու ճ :)

Տ Ա .

Տ Ա Ն Ի Մ Ա Ր Գ Ա

Քրիստոսի • 18 Փետրվարի :

Թագաւորը հրամայեց, թէ ան մարդիկ ներքը՝ որ պղծեցին կարճ է և կամ չեն կըրնար ճակատի մէջ մտնալ, ազատ չըլլան : Հապա՛ զինուոր գրվին պարխախները պաշտ պանելու համար և կմ Բանակին ծառայե, լու համար :

Թագաւորը՝ պարգևներ տըվաւ, Նօր վէճիւս ցորէն տանողներուն :

(Գալէի • Քրիստոսի •)

23 ին :

Մտուա 10 ին՝ Թատրոնի մէջ մէկ անհա՛ ճոյ դիւրեւածմը հանգիւպեցաւ : Ոմանք՝ երածի հատ առնելով, կարծեցին թէ կրակ կայ • ուստի հանգիւսականներէն՝ սէյրճի ներէն մէկը սկսաւ կանչել թէ կրակ կայ : Հանգիւսականները երբոր աս լսեցին՝ մէկէն սարսափեցան մնացին • ուստի անանկ մէկ խոռովութիւնը ընկաւ՝ մանաւանդ կնիկ տոյ մէջը, որ մինչև ոմանք նստած տեղերը նուա զուրս վազեցին, ոմանք ալ մարեցան : Թէպէտեւ աս վախը ամենեւին հիմնը չուներ, բայց կէս սահմանի չափ պէտքեղաւ, որ մինչև Ժողովուրդը հանգարտեցաւ, ու հաւատային թէ սուտ է բանմը չիկայ • և այնպէս սկսան խաղը առաջ տանիլ • բայց մեծադոյն մասը Ժողովուրդեան Թատրոնէն դուրս ելերէին : (Օրադր • Կայսեր •)

Բ Բ Ո Ւ Ս Ս Ի Ա

Պէլէի • 3 Փետրվարի :

Իրաւ է որ Մոսկովին զօրքը դեռ Վա՛ զօլաէն անդին է : Տանցբային գուռը՝ որ Փոռաքս Կ՝ Օւէիւ կըտլի, ինչպան յունվարի 22ը դեռ բաց էր :

Կաէիէէն զուրքը գէպ ի Օտէն գնաց :

Ասիկց շատ Փրանսըզ զօրքեր կանցնինկոր :

Մեր զօրքերուն թիւը քանի կերթայ կը շտոնակոր : Մեր երկրին սահմանները՝ շուտով կամրանան, ինչպէս որ Եօթ Ճէնէն ապլին մտոնութէն առաջ ամրացած էին :

Պէլլին շատ ձիեր կուգանկոր, Փրանսըզն ձիաւոր զօրքերուն համար :

Կերենայ թէ Քէնիզպէնկա մէկ սատա՛ կիչ Ժանտախտմը՝ հիւանդութիւնը տիրեր է, որով շատ մարդիկ կըմեռնին :

(Նոյն Օրադր •)

Քրիստոսի • 14 Փետրվարի :

Մեր գաղէթան զօրքերուն վրայ բանմը չիգրեր : Համաճարակ մտնը՝ իւրաքանչիւր օր կըշատնակոր, պատճառաւ խաբա հիւճ մային՝ որ կըտիրէկոր աս քաղքիս մէջ : Յունվարի 22էն մինչև 29ը, 215 հոգի մեռան : Բոլոր յունվար ամսուս մէջ մեռնողներուն թիւը, իբաց առէլ զինուորները՝ որ սփիւղաներու մէջ մեռան, 649ը կըհասնի :

(Օրադր • Փարիզ •)

Եէն • 28 Փետրվարի :

Երկայաբար արեւելեան Բրուսսիան մէկ Թատրոնը դարձեր է, որուն մէջ կերենան պէսպս աղանդներ, մէկ զմէկէ այլանդակ : Մէկ չին ուսումնասէրմը՝ Շէնհէն անուանով, ասիկայ երկայն մօրուքը ունի ու զինքը կըկոչէ Քահանայ ճշմարտութիւն • Գրեթե կան Ժողովներ կընէ (իր ըրած Ժողովներուն աս անունը կուտայ), ու կըհամարի թէ ան Ժողովներուն մէջ՝ յիս քրոջ գաղտնի իմաստները ու ծածուկ խորհուրդները կըբացայայտէ : Շատ կնկալիք ու կէնճ կըտրիճներ կըղարմանան վրան, կըհետեւին իրեն, ինչ որ կըսէ մտիկ կընեն, ու իր ամ մէն պիտայքը կըհոգան :

Վիլէմպէնկա քաղաքնալ մէկ ուրիշ ընկերութիւնը ելեր է, որ կըտլի Սուրբ Եւթաքս : ասոնք (սանքի) բոլորովին բարեարարութեան տըված են զերենք, սաստիկ ու խիստ ապաշխարանքներ ճգնութիւններ կընեն :

Մէկ Թախմմընալ Ճիգդէիլանի ըրած աղանդաւորներն են, որ կըկարծըվէր թէ մարած ու կորսըված են • աս աղանդը նորէն գտաւ իրեն խելմը հետեօններ, մանաւանդ Օպէնլանտին ազնոճականներէն : Ասոնք աղանդը աս է, թէ ինչև ինչ մարմնական հաճոյից պէտք է զգուշանալ, նաև օրինաւոր ամուսնութիւն • վասն զի աս աղանդաւորները կրտեն թէ ինչ և ինչ մարմնական հաճոյքը, Մի Սոփիան կըվտայնէ • և ասոր համար շատ կըյարգէնաւ սուրբը :

(Գալէի Լիդէաւ •)

Պ Ա

Պ Ա Ա Ի Ի Ռ Ա .

Ինքնագիր • 10 Փետրվարի :

Բաղմուսթէ մեծ Ճէնէաւներու և օֆֆիսիալներու անցան աս քաղաքէս , սրոնք Վիսգօլաի քովերէն էկերէին՝ Իգալուա երթալու համար :

(Օրագր Փարիզաւ :

ՄԵԾ ՏՈՒԳԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ֆուսիքֆուսթի :

Փառնագօր • 27 Փետրվարի :

Ճէնէաւ քօնթէ Սէպագիանին , էրէկ ասիէ անցաւ Փարէզ երթալու համար :

Մօնաքօին խաղարները կիմացներ , թէ պալկէապի տեղակալ Օվ Ճէնէաւը՝ որ Մօնաքօին հրամայօն էր՝ մեռեր է : Կմա նապէս և Պարոն Պաանքան , որ էր կառաւար Պալկէապի Տերութէ եկեղեցական բաներուն , մեռեր է :

(Նոյն Օրագր :

28 Ին :

Երէկ 136 երորդ գունդէն երկու պարգալիօն հասաւ հոս , պահպանուե ընելու համար :

Պոլյէ , Պուարսուլ , Սիտու , Պըսսիէնը , և Կրասէն Ճէնէաւները՝ երէկ հոս հասան , որոնք մեծ Բանակէն դարձեր էին՝ Ֆրանսա երթալու համար :

Վէսդֆալիայի ու Վուդէմպէնկի թաղաւորները մէկ նոր յորդորանքով ուսիրտ տրլին իրենց ջորքերուն :

Այսօր 12 երորդ գունդէն մէկ պարգալիօն հասաւ հոս , որ Էռֆուսթ պիտոր երթայ , Կմահապէս մէկ իւսմբընիալ միջկով գերիներու հասաւ հոս :

(Գաղէն Քրանս :

Ն Ի Մ Յ Ի Ս Տ Ա Ն .

Վիէննա • 20 Փետրվարի :

Պաղի խաղարներուն կէօրէ , որ Մոսկով զըստանի սահմանադրուխներէն առինք ,

մեծ հիւանդութիւնը կըտիրէկոր՝ Վիդէսքէի , Մօհիլօվի , և Օսասի մեծ սփիդալներուն մէջ , ու շատ մարդ կըջարդէկոր : Բնակիչները հրաման ունին որ ամէն կերպ կարելի դիտուութիւնները ընեն , որպէս զի աս դէշ հիւանդութիւնը շատարածի : Ամէն տան առջեւ դիէր ցորեկ աղը՝ կիւպուէ ու թուշած յարդ՝ սաման կըվառեն : Ասիկց զատ՝ ցուրտին սաստկութիւն ալ շատ մեծ օգուտ կընէկոր աս ողորմելի վեճակին , ու կերեւայ թէ մէկ կերպովմը կարդէկոր հիւանդուէ տարածիլը • Բայց միանգամայն պատճառ կըլլայ կոր՝ որ մեռելները չեն կըրնար կոր թաղել : Հապա , աս քաղաքներէն դուրս կըհանեն , մէկ տեղ մը կըդիղեն՝ ու կրակով կերէնկոր :

(Գաղէն Քրանս :

Մ Ա Ճ Ա Ռ Ս Տ Ա Ն .

Բաղպատի • 20 Փետրվարի :

Երկու պարգալիօնը կռանադիւններուն՝ Բօնթէն և Հալկէանայու , որ իրեք տարի էր փէշ ու Պուտ քաղաքին պահպանուե թի կընէին , հրաման դնայ իրենց որ շէն Կալկիայի ջորքերուն հասնին • ու իրենց տեղը Էսսէքի ու Կուսի պարգալիօնները դաջին :

(Գաղէն Քրանս :

Ս Պ Ա Ն Ի Ա .

Ճիւննա • 16 Փետրվարի :

Ճէնէաւ Լամադքը կիմացնէ գլխաւոր Ճէնէաւին՝ ան դիպուածները , որ եղան Վերի Բաղալիօնային կողմերը :

Փեարվարի 9 Ին՝ դիշերանց թշնամին 600 հոգւով , մէկ մեծ պատերազմական նաւով մը ու բաղմուսթի պոլիներու , առանց շամաթայի ուսուցովմը Կուսսային եղբբը ելաւ • ու աս ըսած քաղաքէն սերկիւն եղած մէկ քանի մարդիկներուն առաջնորդութիւնը՝ սխառ քաղաքին պատուարը՝ հիւսարը քակել : Երբոր ծակեցին ներս մտան , պահանդէին՝ նէօպէթիւն մէկը , մահը աչքը առաւ , ու մէկ քանի անդամ՝ լէնիլի , լալէնէ , լէնիլի , լալէնէ , կանչեց • ան առենը մէ .

մէկէն թշնամիները զարկին սպաննեցին : 86 երորդին ղինոնորները երբոր լսեցին , մէկէն իրենց տեղերէն դուրս վազելը ու թշնամին վրայ յարձկվելը մէկ ըրին , ու զամմէնքը ջարդբուրդ ըրին . որով թշնամին հարկադրեցաւ , որ իրեն մեռածնէլը , ու վերաւորովածները հոն թողու՝ ու նաւը մանայ փախչի : Աս գեղեցիկ գիպոնաւ ծը առաջ տանողը , կռանագիւղներուն գըլ-խաւորին նախանձն էր . ստիկայ որպէս զի շուտով իր պէտքը եղած տեղը հասնի՝ իր պատուահանէն՝ փէնձիբէյէն վար ցատկեց : Երկու սէռձէնդէներնալ (1) Ֆրանչիսկոսը , ու Բենեդիկտոս Պաուլէնը մեծ քաջու-թն ջըցուցին :

Երբոր թշնամին աւ ըրած փորձը պօքը ելաւ , ուղեց ուրիշ փորձմաւ ընել Մօնդէ կռիւյի Գօռուուէլային վրայ : Ասիկայ՝ իւն գիւրանց կէնէ նաւերով Էսդէսգիւ գին եզբբը ելաւ . ու չիկրնալով խաֆիկ վրանին հասնիլ Ռօս-Մալէին ձախ գիւ-ցին լեւոր ընկաւ :

Դիսասն իր գունդովը թշնամին վրան գնաց . որոնք առջի բերանը ալէկ դէմ կե-ցան . և որովհետեւ սաստիկ մառախուղը՝ փոխմը կոխեց՝ մերոնք չիկրցան թշնամին թիւն իմանալ , ղէրէ հասարակաց խօսքը անանկ էր թէ 1500 , կի՛ 1600ի չափ կան տէյի . ուստի Դիսասն հարկադրեցաւ որ առջի բերանը զգուշութե՛ք ծեծկրվի , և աւ միջոցին քիւմը զօրք ալ նորէն օգնութի հա-տու իրեն . ուստի երբոր մոռախուղը փա-րատեցաւ՝ ան առեւնը ալէկմը առաջ քալեց թշնամին վրայ , ու միւլէ ծովուն եզբբը քեց . ուր տեղ 4 օֆֆիլիալ ու մէկ հա-րիւրապետմը իրենց ղէնքը թողուցին ու անձնատուր եղան :

Թշնամին երկու նաւը որ ծովէն սար-սափելի կրակ կըթափէր , մեր զօրքերը չի-կրցան արգելել առաջ երթալէն , որ ըզ-թշնամին սաստիկ վրասեցին : Թշնամիները

(1) Սէռձէնդէ . Ստորին ղինոնորական պաշտօնատարման , որ զօրքերուն խումբը կրկարգաւորէ :

20 հոգի մեռած թողուցին ճէնկին մէյտա-նը ու շատ բազմութի վերաւորներու :
(Օրագր ֓աբիւր :)

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ Ք :

Որոնք որ կըսիրեն հոմըստանու հնու-թիւնները , հաճութե՛ք ու զոնարձուք պի-տոր լսեն , թէ մէկ նոր ու խիստ հետաքը-քրական բանմը գըտնովէր է հիմակվան Ժա-մանակը Մօսայի ցամաքակղզիին մէջ :

Շատ արհեստաւորներ ու հնութեց սի-րօյներ զանազան ազգերէն միանալով մէկ տեղ , կըրցան հրաման ձեռք ձգել որ փո-րեն Ապոլոնին տաճարը կոտորենու լեռան վրայ Արիտախայի մէջ : Ասոնք մէկ զար-մանալի բարեբաղդութե՛ք գտան ան տե-ղը՝ ամբողջ ճարտարապետական շինուած-քը ներսի գիւին նոյն տաճարին :

Ասոր բարձրութիւն 96 ոտնաչափ . ունի գունդըցքած փորվածքներ մեռմէնի վրայ . որոնք հարիւր պատկերի չափ կան , ամմէն մէկը երկու ոտնաչափ , ու քիչմալ աւելի . ասոնք ուրիշ կերպով չեն վրասված , բայց եթէ վար ընելէն՝ տաճարին կործանման առեւնը :

Երկու բան կերեւայ աւ պատկերնե-րուն վրայ . յիսուանիւրեքը՝ կրնէրկայացնեն Ամաղոններուն պատերաղմը , հոմընե-րուն հետը . ու քառասներօխտը՝ կենտաւ-րոսներուն ու Ասպիթներուն կաւը Պրի-թոսի հարանիքին մէջ :

Չէնք կըրնար ըտել ստուգութե՛ք , թէ ինչ-խաար զարքեր այս մեծադին մնացուածքը յունական քանդակագործութե՛ք , թաղված ու ծածկըված են մեծ մեծ գիւղած քարե-րուն տակ , որոնցմով զարդարված էր առե-նք տաճարին գեղեցկութիւնը :

Բայց Պաւլանիսա կըտորվեցնէ մեզի , թէ Իկալնոս ճարտարապետը՝ ան որ կա-ղեկրաւորն հետը՝ Պերիկլայ Ժամանակը չե-նեց Պարթենօնը Աթէնայ մէջ , նոյնը չի-նեց աւ գործիկան տաճարն ալ . որ Տէ-կէպէն ետեւ Բովանդակ Մօսայի մէջ հա-մարվեցաւ ամմէն կերպով կատարեալ :

Արդ՝ որովհետեւ Պերիկլէս հինգ հա-րիւր տարի Քնէ առաջ էր , ուրեմն յայտ-նի կերեւայ՝ թէ երկու հազար ու երեք-հարիւր տարիէն աւելի անցած է , քանի որ աւ տաճարը շինված է :

Աս գործքս՝ որ է պատմութի հիմակվան առեւնի , տանըհինկ օրը մէյնը կըտըպվի ,
ԻՎԵՆԵՏԻԿ ԻՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ :